

Cyfrowa transformacja i opieka zdrowotna oparta na danych: nowe możliwości, jakie stwarza pandemia COVID-19

10. jubileuszowe Polsko-Szwajcarskie Forum Dialogu

Przyspieszenie digitalizacji to z pewnością jedna z szans, jakie niesie pandemia COVID-19 w ochronie zdrowia. Cyfrowe możliwości budują nowy model współpracy i redefiniują podejście do relacji pacjent-lekarz. Wykorzystanie aplikacji mobilnych pozwala na monitorowanie stanu zdrowia pacjenta w sposób zdalny oraz cyfrowe przesyłanie dokumentacji medycznej. W jaki sposób zadbać o to, aby informacja była dostarczana bezpiecznie, etycznie, a jednocześnie pozwalała podejmować właściwe decyzje? Jak powinniśmy wzmocnić nasz system opieki zdrowotnej? Czy jest możliwość przygotowania systemu na tak ekstremalne sytuacje jak epidemia i jak może w tym pomóc zarządzanie danymi? Na te pytania starali się odpowiedzieć goście Polsko-Szwajcarskiego Forum Dialogu, którego 10. edycja skupiała się wokół zagadnień cyfrowej transformacji w zdrowiu.

Logistyka, komunikacja i digitalizacja

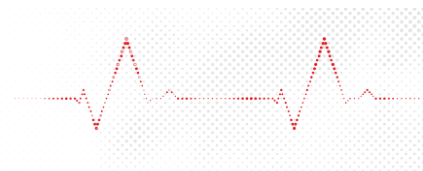
Systemy ochrony zdrowia poszczególnych państw znacznie różnią się między sobą. Są odbiciem poziomu zamożności państw, ale również kultur organizacji i doświadczeń historycznych. I choć na co dzień stają przed zupełnie innymi wyzwaniami – w marcu tego roku każdy system ochrony zdrowia stanął przed tym samym zadaniem.

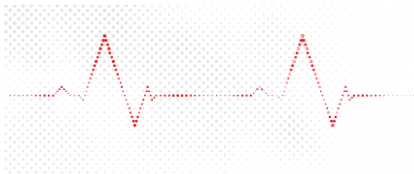
– *System szwajcarski – jeden z najlepszych systemów opieki zdrowotnej na świecie, system amerykański, czy włoski, wszystkie te systemy okazały się nie być wystarczająco mocne w obliczu pandemii. Tego rodzaju kryzysy pokazują, jakie są granice naszych możliwości w systemie opieki zdrowotnej – mówił dr Lukas Engelberger, przewodniczący Konferencji Dyrektorów ds. Zdrowia Kantonów w Szwajcarii.* Kwestia organizacji i logistyki, komunikacji ze społeczeństwem oraz digitalizacji – to jego zdaniem trzy kluczowe obszary, obejmujące walkę z wirusem.

Pandemia odstąpiła nowe wyzwania, ale paradoksalnie przyniosła również nowe możliwości i szanse dla systemów ochrony zdrowia, szczególnie w zakresie wykorzystania technologii, która w zwalczaniu pandemii odegrała i wciąż odgrywa istotną rolę. – *Ostatni przyrost w zakresie zarządzania danymi, postępie rozwoju zdrowia cyfrowego i e-zdrowia jest niebywały. Myślę że ten postęp, który się dokonał uratował nas przed eskalacją pandemii. Teraz jest dobry czas na to, żeby rozwijać rozwiązania z zakresu telemedycyny i kłaść na to największy nacisk – mówił dr Radosław Sierpiński, Prezes Agencji Badań Medycznych.*

Rola cyfryzacji systemu ochrony zdrowia

Transformacja cyfrowa w medycynie to przede wszystkim możliwość korzystania z kompleksowych repozytoriów danych. Ich rozwój i prowadzenie wymaga zaangażowania państwa w zakresie tworzenia wysokiej jakości baz danych pacjentów o czym przekonują przedstawiciele Szwajcarii. – *Chodzi o to, żeby zbudować infrastrukturę, w oparciu o którą dane związane z opieką zdrowotną będą zbierane systemowo, żeby mogły być wymieniane w sposób interoperacyjny, pomiędzy różnymi podmiotami. Pracujemy w tej chwili nad tym, aby harmonizować oraz uzgodnić sposób zbierania danych a także ich przekazywania – wyjaśniała dr Regina Grossmann, Dyrektor Centrum Badań Klinicznych Szpitala Uniwersyteckiego w Zurychu.*

Pierwsza struktura wymiany danych została wprowadzona w Szwajcarii już w 2009 r., służyła ona celom organizacji pracy akademickiej i badań klinicznych. Inicjatywy mające na celu szersze udostępnianie danych były podejmowane w 2017 r., kiedy powstała tzw. sieć zdrowotnych danych osobowych. Również w Polsce powstają inicjatywy mające na celu płynne wprowadzenie polskiego systemu ochrony zdrowia w transformację cyfrową. Przedstawiciele Agencji Badań Medycznych, Sieci Badawczej Łukasiewicz czy Krajowej Sieci Onkologicznej, podczas Polsko-Szwajcarskiego Forum Dialogu mówili o roli zwiększenia otwartości interesariuszy na dzielenie się danymi oraz potrzebie wzajemnej współpracy.

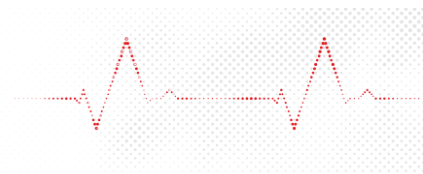
– Sieć Łukasiewicz działa w oparciu o cztery główne kierunki badawcze – zdrowie, transformację cyfrową, zrównoważoną gospodarkę i energię oraz inteligentną i czystą mobilność. W grupie badawczej zdrowia mamy 18 instytutów, prawie 126 projektów, znaczący kapitał i spore kompetencje – mówił **Marcin Kraska, Wiceprezes ds. Badań i Rozwoju Sieci Badawczej Łukasiewicz**. Sieć Łukasiewicz niedawno połączyła Instytut Farmaceutyczny oraz Instytut Biotechnologii i Antybiotyków z Instytutem Chemii Przemysłowej, stworzony został także Polski Ośrodek Rozwoju Technologii tzw. PORT. – Łączenie instytutów nastąpiło po to, aby skupić kompetencje i jeszcze lepiej odpowiadać na współczesne potrzeby – tworzyć wspólne agendy badawcze, bo to jest właściwy kierunek rozwoju.

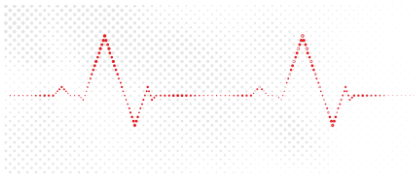
Długoterminowa ewolucja systemu ochrony zdrowia, którą przyspieszyła pandemia, skłania ku odpowiedzi na pytanie, jak zmienić paradygmat dostarczania zdrowia pacjentom. – Często mówimy o dwóch elementach – z jednej strony o tradycyjnym sposobie dostarczania zdrowia, z drugiej strony o cyfrowych elementach ochrony zdrowia, a już dziś powinniśmy myśleć o tym, jak o pewnego rodzaju hybrydzie. Niewykorzystanie szansy na zrobienie dużego kroku technologicznego naprawdę byłoby dużą stratą z perspektywy polskiego systemu ochrony zdrowia – przekonywał **Wiktor Janicki, Dyrektor Generalny Roche Polska**.

Gromadzenia danych to szansa na równy dostęp do zdrowia

Dane mają ogromne przełożenie na poziomie pacjenta indywidualnego, ale też na poziomie całej populacji. System opieki zdrowotnej dąży do tego, by móc oferować medycynę spersonalizowaną, która precyzyjnie walczy z chorobą danego pacjenta – nie tylko wydłuża szanse przeżycia, ale też optymalizuje rozkład środków finansowych, które inwestujemy jako społeczeństwo w opiekę zdrowotną. Technologia mogłaby umożliwić demokratyczny dostęp do nowoczesnych terapii. – Występuje pewna nierówność geograficzna, jeśli chodzi o dostęp do części terapii w zależności od regionu w Polsce. 21 tysięcy Polek zapada co roku na raka piersi. Ministerstwo Zdrowia udostępnia rozwiązania terapeutyczne na poziomie światowym, jednak wciąż mówi się, że dostęp do nich jest czasem zależny od „kodu pocztowego pacjenta”. Nie damy sobie rady, jeśli nie postawimy na nowe technologie i nie zapewnimy szybszego i bardziej demokratycznego dostępu do wszystkich rozwiązań innowacyjnych – powiedziała **Marta Wielondek, Dyrektor Generalna Novartis Oncology**.

W Polsce rozwijana jest sieć onkologiczna szpitali, która w dużej mierze opiera się na danych – ich zbieraniu i analizie. Zbierane dane obejmują liczbę wykonanych zabiegów, ich jakość, rodzaj oraz terminowość wykonywania świadczeń. Zbierane są również dane o wynikach badań molekularnych, które są przyszłością w zakresie dostępu do nowych technologii. – Zbudowaliśmy system, który działa w takim samym stopniu w czterech województwach, czyli w ¼ naszego kraju. W taki sam sposób zbieramy dobrze określone w licznikach i mianownikach dane. Gromadzimy również szersze dane genomowe. Taki projekt dostarcza nam informacji o rozkładzie mutacji genetycznych, nie tylko dla standardów, które już w Polsce są refundowane, ale również dla nowych leków i pokazuje, w jaki sposób

możemy rozwijać zasadę wprowadzenia nowych terapii – mówił **Adam Maciejczyk**, Dyrektor Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu.

Jubileuszowe Polsko-Szwajcarskie Forum Dialogu

Zdaniem **Dr. Lukasa Engelbergera**, przewodniczącego Konferencji Dyrektorów ds. Zdrowia Kantonów w Szwajcarii w opóźnieniu skutków epidemii zawsze poruszamy się po omacku. – *Nie wiemy, które działania rzeczywiście przełożą się na zmniejszenie zachorowalności. Dowiadujemy się o ich skuteczności z opóźnieniem, co jest charakterystyczne dla epidemiologii, dlatego jako wspólnota musimy cały czas kierować się najnowszymi, dostępnymi danymi, współpracować z innymi krajami i wymieniać się doświadczeniami.* Efektywne współkorzystanie z danych będzie możliwe tylko dzięki wielopoziomowym partnerstwom, które są możliwe również dzięki dyskusjom o aktualnych wyzwaniach związanych z zarządzaniem w ochronie zdrowia z perspektywy międzynarodowej. Dialog Polski i Szwajcarii pozwala na wypracowanie modelu relacji między interesariuszami, opartego na otwartości i czerpaniu z doświadczeń szwajcarskich.

Polsko-Szwajcarskie Forum Dialogu to inicjatywa, która ma na celu inspirowanie dyskusji o kształcie i kierunku reform w polskiej ochronie zdrowia, przyczyniając się do wypracowania modelu relacji między interesariuszami, opartego na otwartym dialogu, zgodnie z doświadczeniami szwajcarskimi. Polsko-Szwajcarskie Forum Dialogu organizowane jest już od ponad 10 lat przez Polsko-Szwajcarską Izbę Gospodarczą pod patronatem Ambasady Szwajcarii, a od 2017 r. wspólnie z Ambasadą Szwajcarii w Polsce. 10. jubileuszowa edycja Polsko-Szwajcarskiego Forum Dialogu otrzymała Patronat Honorowy Ministerstwa Zdrowia.

Partnerami inicjatywy są: Novartis Poland i Roche Polska.

Kontakt dla dziennikarzy:

Anna Ciecierska

BrandLab

T. +48 600 834 866

E. a.ciecierska@brandlab.pl

